

tvivler ikke paa, at det vilde være muligt at forskaffe denne Forpligtelse anerkjendt af Domstolene. Vedtagelsen af Endringsforslaget under Nr. 12 vilde ligefrem medføre, at denne Forpligtelse saldt bort; thi naar man her afgjør, at man ikke kan forlange den nye Kirke opført i større Dimensioner end den gamle, saa følger deraf ligefrem, at der heller ikke kan paahvile Kirkeieren nogen Forpligtelse til at udvide en Kirke, naar den er for lille. Man vilde altsaa her afgjøre et Spørgsmaal i Kirkes Disfaveur, hvilket jeg ikke kan andet end misbillige, og jeg turde paa ingen Maade gaae ind paa at tilraade et Lovforslag, hvorved en saadan Afgjørelse er truffen. Jeg mener, at man skal stræbe at afgjøre dette Spørgsmaal derhen, at denne Udvidelsespligt paahviler Kirkeieren, idet jeg anseer det for en Selvfølge, at denne Pligt virkelig paahviler ham. Jeg har derfor ogsaa en ikke ringe Betænkelighed ved Endringsforslaget under Nr. 14. Det forekommer mig, at ogsaa dette Endringsforslag gjør det tvivlsomt i en høiere Grad end efter Udkastet, hvoribid Forpligtelsen til Udvidelse paahviler Kirkeieren; men jeg skal i saa Henseende imødesee den ærede Ordførers Bemærkninger. Mit Ønske er altsaa, at de under Nr. 1, 12 og 14 opførte Endringsforslag ikke maatte finde det ærede Things Bifald.

**Ordføreren:** Jeg udtalte allerede ved første Behandling, at det efter min Formening vilde være høist urigtigt, med det Samme man giver en Lov, da at overgive hele Loven til Ministeriets Forgødtbefindende, saaledes at Ministeriet skulde kunne undbrage Hvemsomhelst og Hvabsomhelst i de Forhold, Loven omhandlede, fra Lovens almindelige Bestemmelser. Dette maa jeg vedblive at paastaae og maa derfor særdeles meget fraraade, at der antages, hvad Ministeriet i Lovudkastets § 1 har foreslået, at det skulde kunne meddele Kirker Fri- tagelse for det aarlige Syn. Den høitærede Minister har paaberaabt sig, at Ministeriet i Virkeligheden vilde være begrændset ved den Tradition, som dets høiere Embedsmænd i lang Tid havde været vant til at følge, saa at selv om en Minister skulde have særdeles stor Øyst til at indføre en ny Fremgangsmaade,

gjøre gjældende nye Grundsetninger, saa skulde han dog være tilstrækkelig hindret deraf ved den Tradition, der hidtil var fulgt i Ministeriet. Den høitærede Minister udtalte under en foregaaende Sag, at han vilde, naar han særdeles ønskede at føre Noget igjennem og ikke fandt de høiere Embedsmænd, som havde Stemme at afgive i saadanne Forhold, at samstemme med sig, da finde det fornødent at skaffe disse Embeder besatte med saadanne Mænd, som kunde være rette Organer for hans Anskuelse, og det blev dengang sagt med Hensyn til Embedsmænd, der bør staae i et langt friere Forhold til Kirkeministeriet end dets Departementschefer. Naar der endog saa kunde blive Spørgsmaal om at afsætte saadanne Embedsmænd som dem, der dengang var Tale om (Bisopper), fordi de ikke deelte Ministeriets Anskuelser, saa anseer jeg det for aldeles afgjort, at Ministerien meget godt vilde kunne bestemme sig til det Samme med Hensyn til Embedsmændene i Ministeriet selv. Den høitærede Minister anførte fire Grunde, hvorfor der skulde være forbeholdt Ministeriet Magt til at undtage, hvilken Kirke det vilde, fra Synet. Han anførte for det Første de fortrinlig vigtige Kirker, som Domkirkerne og andre af samme Betydning; han paastod, at de vilde være tilstrækkelig sikrede ved at være under deres Bygmestres Tilsyn. Jeg maa i den Anledning bemærke, at vi netop med Hensyn til disse Kirker ere komne ham imøde ved at indrømme Ministeriet for saadanne Kirker at bestemme et særligt Syn; men forresten, hvad det angaaer, at Bygmesteren skulde være fuldkommen tilstrækkelig og gjøre Haandværksmesternes Syn overflødig, saa troer jeg ikke, at den ærede Minister i saa Henseende har Ret; thi Bygmesteren repræsenterer Theorien, Haandværksmesteren derimod mere Praxis, og Bygmesteren spørger derfor ofte Haandværksmesteren tilraads, just med Hensyn til de praktiske Forhold. Saaledes er det blevet forsikret mig, at den Bygmester, der har Tilsynet med Frue Kirke her i Byen, forlangte, før der blev taget Bestemmelse om Løstet i Kirken, som man veed led af en betydelig Skrøbelighed, at faae det synet af Haandværksmestre. Dette var forhen ikke skeet, og ved en Bispeindvielse saldt Noget af Løstet ned, hvilket muligviis kunde været forhindret, hvis